

1

Først skød de den forkerte kælling. Og det skulle altså – ifølge den eneste overlevende morder – være forklaringen på det ene af de to mord på Vrångaholm. En tilfældighed med andre ord.

Ellers var der ikke meget i gerningsmændenes opførsel, som antydede sjuskeri. Gerningstidspunktet var overordentlig velvalgt. Desuden var det hele overstået på mindre end femten sekunder. Inklusive den tid det tog at finde et billede frem, der var revet ud af en avis, for derefter at konstatere, at man i første omgang havde valgt det forkerte offer. Og at rette denne fejltagelse.

Søndag den 13. november 1994 gik en splittet, svensk nation til folkeafstemning for at afgøre, om Sverige skulle være medlem af *Den Europæiske Union*. Hele efteråret havde nej-siden haft et klart forspring i opinionsmålingerne, og det var først lige før selve afstemningen, at ja-siden var begyndt at nærme sig så meget, at udgangen på afstemningen ikke længere kunne betragtes som givet.

I enhver anden gruppe af svenskere ville der næsten automatisk være opstået en masse voldsomme diskussioner om spørgsmålet denne aften. Og man kunne godt risikere – når man tog i betragtning, hvilke mængder af vin, mad og almindelig hurlumhej den slags normalt kræver – at diskussionen ville blive temmelig ophidset. For ikke at sige hadsk. Den ene side hævdede jo, at Sverige nu var på vej til at blive en tysk provins, og at tyskerne inden længe ville marchere rundt på svensk grund – hvis den ellers ikke allerede var opkøbt af tysk kapital. Den anden side hævdede lige så halsstarrigt, at landet ville gå bankerot, og at hver eneste svensk industrivirksomhed ville blive tvunget til at flytte til udlandet, og at de eneste, som derefter ville kunne overleve, ville være rensdyavlere og bærplukkere og den slags. Hvis altså nej-siden vandt.

Men de seksten mennesker, som befandt sig på Vrångaholm, havde overhovedet ikke diskuteret emnet hele dagen. Hvilket

dog ikke skyldtes, at de var uengagerede. Tværtimod havde de alle sammen stemt ja. Med brevstemmer tidligere på ugen, fordi de vidste, at de skulle tilbringe hele dagen på Vrångaholm. Desuden var de aldeles overbevist om, at Sverige burde tilslutte sig EU, fordi de alle sammen i en eller anden forstand tjente deres brød ved landbrugsvirksomhed. Et vidt begreb – det er indrømmet. Normalt betyder dét at drive landbrug, at man dyrker jorden. Men man kan også tjene penge på ikke at dyrke den mod at få en erstatning fra staten – en erstatning, der i øvrigt er væsentlig større i EU, end den er i Sverige. Man diskuterede altså ikke EU på Vrångaholm. Fordi der intet var at diskutere.

Desuden havde man brugt hele dagen til at gå på jagt – en af årets fineste jagter i Skåne, fordi Vrångaholm havde ord for at rumme en af landets bedste bestande af kronvildt. Man skulle altså jage kronvildt. Hjorte, dådyr eller rådyr. Eller vildsvin – hvis man faldt over dem undervejs. Under de betingelser var det ikke alene upassende at påbegynde en politisk diskussion. Der var faktisk heller ikke tid til det. Jagten i sig selv krævede alt for stor opmærksomhed.

En skånsk slotsjagt på kronvildt er nemlig alt andet end et almindeligt teselskab. Man bruger for eksempel ikke haglgeværer, men kun geværer med et projektil pr. patron. Og da skytterne står meget tæt, og råvildtet kommer imod dem med stor fart, så kræver jagten skytternes fulde opmærksomhed. Grænselinjen mellem succes og fiasko – eller rettere sagt en periode med social udstødning og vanære – kan være hårfin, også fordi det regelsæt, som man betjener sig af i forbindelse med en skånsk slotsjagt både i generel social betydning og i jagtmæssig betydning, er meget kompliceret og svært for en udenforstående at sætte sig ind i. Især når man kun har nogle få sekunder til at træffe sin beslutning og konsultere sin regelsamling i det øjeblik, hvor en flok skydeværdige dådyr pludselig dukker op.

Dagen var ellers begyndt fint. Efter de sædvanlige ceremonier på græsplænen foran hovedbygningen, hvor man var blevet gjort bekendt med alle de restriktioner, som gjaldt – ikke noget med at skyde på vildsvinegalte over en vis størrelse, ikke skyde på søer med unger, ingen skud på dåhjorte, hvis gevir var under en vis

størrelse, naturligvis ingen skud på kronhjorte med mellem otte og tolv takker, ikke noget med at skyde på råbukke med fældede horn, ingen skud på råhinder, medmindre var man absolut sikker på, at de ingen kid havde og så videre – begav jægerne sig ud i terrænet.

Under det første drev var der blevet løsnet tolv skud. Hvoraf det ene var et dobbeltskud. Dette sidste antydede, at en i jagtselskabet havde klokket en smule i det, fordi han ikke havde ramt perfekt med første skud. Derfor var det med en vis uro – en uro som han naturligvis ikke forrådte med en mine – at jagtværten Claes Peiper havde samlet hele styrken igen for at gennemgå, hvad der var sket.

Det, som var sket, var ganske enkelt, at tolv dyr var blevet skudt med tolv skud. Dobbeltskuddet forklaredes ved, at en af fætrene – Claude Hamilton – havde skudt en regulær *double*, hvor det første dyr havde været en flot dåhjort med en krone, der var tæt ved at kunne indbringe en broncemedalje, mens det andet dyr havde været en undermåler af en hind. Alle dyrene var blevet skudt helt perfekt, og jagtpatruljen, der med et ironisk smil – som de ikke mente, at greverne og baronerne ville være i stand til at se – havde gjort sig klar til at rykke ud for at opspore skamskudte dyr, måtte pakke sammen igen og med deres halsende hunde retirere til Folkevognsbussen.

Derefter var dagen fortsat lige så vellykket, som den var begyndt. Der faldt et dyr for hvert skud, som blev løsnet hele dagen. Hvilket faktisk var ganske usædvanligt selv for de jagtselskaber, hvor den skånske landadel fandt sammen og jagede kronvildt, uden at pøbelen var inviteret.

Normalt er en sådan jagtlykke en garanti for, at også middagen bagefter bliver en succes. Der er ingen af gæsterne, som render rundt med dårlig samvittighed. Alle har haft heldet med sig. Og det betyder også, at æren kan deles på næsten socialistisk vis, og at ingen følgelig er bedre end andre.

Middagen påbegyndtes klokken 19.00 som sædvanlig. Altså en time efter at valgløkalerne var lukket, og nationens skæbne definitivt afgjort. Stemningen var naturligvis høj. Ikke så meget fordi jagten havde været en succes, men langt mere fordi ingen

havde haft fiasko. Der blev holdt taler, som sæd og skik krævede det. Og der blev drillet og komplimenteret efter foreskrifterne. Lige fra jagtkongen Claude Hamiltons underspillede selvros til fætter Raoul Hamiltons dobbeltbundede selvmedlidenhed. Og man sluttede også talerrækken, som det sig hør og bør, med en tak fra Thotten. Det var hans pligt, fordi han havde værtinden til bords.

Det eneste mærkværdige var, at man altså sad der og havde en klar fornemmelse af, at hele nationens – og måske ens egen *gårds* skæbne var ved at blive afgjort, uden at man anede, hvordan det gik. Men det ville ganske enkelt være for uforskammet at forlade middagsbordet bare for at få opklaret den slags.

Værtinden var meget bevidst om problemet. Hun var ganske vist mest lettet over, at jagten var gået godt, fordi en fiasko ville have ødelagt middagen i mere end én forstand. Først og fremmest er der altid bundet en del ambitioner til et jagtselskab. For det andet var netop dette jagtselskab noget ud over det sædvanlige.

Det ene problem skyldtes dobbeltgrevinden. Hun hed Wachtmeister-Hamilton til efternavn, men var født Jönsson, og havde således først været gift med en Wachtmeister og derefter med en Hamilton, som hun i øvrigt havde overlevet begge to for derefter at flytte sammen med en forhenværende socialdemokratisk politiker, der ganske vist var i stand til at bære et mørkt sæt tøj med en vis stil, men som altså stadigvæk kun var ... socialdemokrat. Uanset hvor meget han forsøgte at spille statsmand og nyfrelst moderat, efter at han var gået af fra sin ambassadørpost med pension. Dobbeltgrevinden var ikke specielt populær, og hendes øgenavn skyldtes naturligvis, at hun kun var *førlovet* med sin opkomling af en elsker, fordi hun ellers ville miste grevindetitlen. Af forskellige årsager havde det dog været umuligt at undgå hende. Hendes *førlovede* havde modtaget en formel indbydelse til både jagten og middagen, men havde – som forventet – sagt nej tak.

Det andet problem var Estelle Hamilton. Og det problem var – betragtet fra værtindens synsvinkel – endnu mere besværligt at tackle. Havde gæsterne valgt at vende ryggen til dobbeltgrev-

inden, så var det i hvert fald ikke værtindens problem.

Med Estelle Hamilton forholdt det sig anderledes i mere end en forstand. For eksempel var hun ikke født Jönsson, og hun havde ikke giftet sig til slægtsnavnet. Overhovedet ikke.

Faktisk kunne man godt sige, at det forholdt sig stik modsat. Hun var gammel nok til at kunne kræve særlige hensyn af samtlige tilstedeværende. Og på en eller anden måde var hun i øvrigt i familie med halvdelen af dem. Hun kunne godt en gang imellem finde på at blive stivnakket og gammeldags og kræve af sine omgivelser, at de opførte sig, som man gjorde før i tiden. Ved for eksempel at insistere på, at alle skulle kalde hende *tante*, eller ved at insistere på etiketten og den formelle omgangstone. Hvilket altid skabte en del irritation.

Som tingene var, havde hun oven i købet en speciel anledning til at dominere middagen og sprede højtidelighed og dårlig stemning omkring sig. Hendes søn var for nylig blevet enkemand, og begge hendes børnebørn var døde. Og for at gøre det hele værre, dukkede hun op med en bileskorte, hvor der sad to mandspersoner, som hun ikke kaldte andet end *betjentene*, og som hun desværre var nødt til at slæbe med sig overalt, hvor hun gik. Hun havde imidlertid garanteret, at *betjentene* ikke ville komme til at volde det mindste besvær, fordi hun havde givet dem ordre til at blive i deres bil eller højst vandre lidt omkring i slotsparken, såfremt de skulle få behov for det. Ligesom hun havde givet dem meget definitive ordrer om ikke at urinere inden for synsvidde af hovedbygningen.

Værtinden var helt sikker på, at Estelle Hamilton var i stand til at få landets sikkerhedspoliti til at efterkomme den slags ordrer uden mukken. Ligesom hun havde været i stand til at få alle andre til det gennem hele sit lange liv. Måske med undtagelse af sin søn.

Men også det udgjorde et problem. Samtlige middagsgæster vidste, at hun ikke havde haft megen kontakt med denne søn de seneste år, og at han oven i købet havde valgt at holde hende helt uden for sin sorg. Værtinden havde frygtet, at en eller anden idiot efter en mislykket jagt ville have fundet på at sige noget dumt om hendes søn for at lette stemningen. Måske oven i købet mens

man stadigvæk havde folk til at gå og lede efter en eller anden skamskudt råbuk. Eller endnu værre – at en eller anden havde fundet på at udtrykke sin sympati med hende i denne svære stund og så videre.

Værtinden havde overvejet meget længe, før hun anbragte en af sine bedste venner – Blixen – ved siden af Estelle Hamilton. Alle kunne lide Blixen. Selv de helt almindelige mennesker inde i byen. Og Blixen selv var oven i købet i stand til at fortælle om jagtselskaber og skudvinkler og geværer på en måde, så det ikke kedede nogen.

Så vidt så godt. I hvert fald fra værtindens synsvinkel. Hun sad og vogtede som en høg over selskabet fra den ene ende af det lange bord. Og sikrede sig, at alle havde det helt fantastisk dejligt.

Men hun var også godt klar over, at ingen af hendes gæster ville drømme om at holde en pause i måltidet – for eksempel imellem to retter – for at finde ud af, hvordan det gik med folkeafstemningen. Gæsterne var jo alle – fordi de var født til det – eller af gammel vane, som middelklasse mennesker af en eller anden grund plejede at sige – vant til at respektere middagsritualet så meget, at de ikke viste den mindste smule utålmodighed eller – endnu værre – fandt på at bringe emnet på bane. De var alle overbevist om, at deres liv og fremtid blev afgjort i disse timer. Det ville afhænge af afstemningsresultatet, om de fremover skulle nøjes med de magre svenske kompensationer for ikke at dyrke deres jord, eller om de kunne se frem til EU's noget mere lukrative.

Men ingen ved middagsbordet nævnte sagen med et ord. Tværtimod engagerede man sig med næsten demonstrativ entusiasme i at diskutere den kollektive succes i forbindelse med selve jagten.

Værtindens falkeblik strejfede rundt i lokalet. Det virkede, som om problemet med dobbeltgrevinden var neutraliseret. Måske også fordi hun nærmest havde skåret det ud i krydsfiner for Johan Klingspor:

»For helvede, Johan, du er jo ejendomsmægler. Du burde være i stand til at charmere hvem som helst. Og du er nødt til at hjælpe mig. Hold hende i godt humør. Jeg lover dig, at du får

en af drengenes veninder til bords næste gang, hvis du gør mig den tjeneste.«

Han gjorde sit bedste. Uanset om det så skyldtes venskabet og loyaliteten eller løftet om at få en 25-årig blondine til bords næste gang. Dobbeltgrevinden var ikke alene neutraliseret. Faktisk virkede det nærmest, som om hun morede sig.

Blixen holdt Estelle Hamilton i et jerngreb af charme. Alt var under kontrol. Altså lige med undtagelse af det, som ingen vovede at tale om.

Værtinden var godt klar over, at det var hende, der skulle tage beslutningen. Også fordi hendes mand lige for øjeblikket med stor indlevelse og iøjnefaldende engagement var ved at fortælle en historie om et tysk vildsvin. Det måtte være nu. Inden desserten blev serveret.

Hun slog på sit glas og fik den ivrige summen af stemmer til at dæmpe sig. I stedet bredte der sig en let pinlig stemning. Hun skulle ikke holde tale. Og hun skulle overhovedet ikke udbringe en skål. Slet ikke her lige før desserten.

»Kammerater,« råbte hun og rakte en karakteristisk, knyttet hånd op over hovedet i den socialistiske kamphilsen. »Jeg har et forslag.«

Forundret og fornøjet opmærksomhed bredte sig, og nu stirrede alle på hende.

»Netop nu kan man få at vide, hvordan Sveriges fremtid ser ud,« fortsatte hun. »Vi holder ganske vist middagselskab, men jeg er sikker på, at alle gerne vil vide, hvordan det er gået. Ikke? Hør så efter.«

Hun kiggede bordet rundt, til hun fandt sin ældste søn, som også hed Claes.

»Claes, kan du ikke gå op og se, hvordan det er gået med folkeafstemningen?«

Den unge Claes havde ingen problemer med at følge sin mors ordre. Dels var han selv voldsomt nysgerrig, selvom man ikke kunne se det på ham. Dels hørte han ikke andet end begejstret tilslutning til projektet fra de aldrende jægere rundt om middagsbordet. Han ilede væk under glade tilråb, mens det til lejligheden ansatte personale bar en kaloriestærk dessert ind, som selv den

tungeste Sauterne-vin ville få svært ved at overleve.

Da han vendte tilbage efter et kort ophold i tv-stuen på øverste etage, var hans ansigt fuldstændigt neutralt. Måske var han bekymret. Men det var svært at afgøre. I hvert fald medbragte han intet sejrskudskab.

»Jeg har en god nyhed og en dårlig nyhed. Hvilken ønsker man at høre først?« sagde han og lagde med vilje stemmelejet meget dybt.

En skrækslagen stemning spredte sig i rummet.

»Lad os få den gode nyhed først,« foreslog Blixen.

»Alt tyder på, at ja-siden vinder afstemningen,« svarede Claes junior med neutral stemmeføring. Men han så alligevel ikke lykkelig ud.

Der spredte sig nu en undrende stemning omkring bordet. For i dette selskab var alt andet end en enstemmig opslutning omkring ja-siden rent ud sagt utænkeligt.

»Jamen hvad er så den dårlige nyhed?« spurgte hans mor.

»Den dårlige nyhed er, at den første landsprognose netop er kommet,« fortsatte hendes søn og så stadigvæk lige dystert ud. »Og den siger som følger – første landsprognose altså – at der bliver 35% til ja-siden og 65% til nej-siden.«

Nu blev der helt stille rundt om bordet.

»Du må vel have taget fejl ...« forsøgte værtens søster sig med et ansigtsudtryk, der dels lyste af rædsel, dels af et krampagtigt forsøg på at lægge humoristisk afstand til procenttallene.

»Nej, faster. Første landsprognose er nøjagtig, som jeg har sagt det,« fortsatte den unge mand og holdt masken perfekt. »65% til nej-siden og 35% til ja-siden. Det er edb-maskinens første landsprognose, og som du ved, tager edb-maskiner aldrig fejl ...«

Han fik ikke lov til at aflevere sin punch-line, fordi det virkede, som om hans faster var ved at besvime og ville være faldet bagover, hvis ikke ryglænet og hendes bordherres stærke arm havde fanget hende.

»Jamen, så er der jo slet ikke nogen gode nyheder,« sagde hun skingert.

»Jo, faster. Det er der da,« fortsatte den nu meget pinligt berørte unge mand. »Prognosen for hele landet bygger nemlig altid kun

på de distrikter, som er optalt. Og nu forholder det sig sådan ... altså ... at man kun er blevet færdige med optællingen i de små nordlige udstæder ... dem, hvor der ikke er mere end 20 vælgere. Og vi ved jo alle, hvordan folk er deroppe. Man regner med, at når de store valgkredse er færdige, så ...«

Det gik op for ham, at der var helt stille i rummet, og at alle stirrede på ham. Han havde skudt en dåkalv under jagten. Han havde været meget tæt på at skyde efter en af de forbudte vildsvinegrise. Men han havde ladet være og havde således sluttet dagen udmærket. Nu havde han imidlertid begået en næsten utilgivelig synd. Fordi han havde gjort grin med noget, som man under ingen omstændigheder gjorde grin med. Han var nødt til at gøre en kraftindsats for at slippe ud af den pinlige situation. Det var han nødt til. Han trak vejret dybt og fortsatte.

»Sagen er egentlig klar, faster. Vi har vundet. Det er bare et spørgsmål, hvorvidt det bliver 52-48 i vores favør eller noget mere. Men vundet har vi.«

Det, han sagde, overbeviste ingen. Alle rundt om bordet så ud til at ville acceptere hans forklaring, men ingen så rigtigt glade ud. Mumlende begav man sig videre i middagsritualet.

Talerne blev overstået, uden at nogen viste det mindste tegn på utålmodighed. Derefter forlagde man residensen til et af de tilstødende gemakker, hvor der blev serveret kaffe og cognac. Stadigvæk uden at bringe det brændende emne på tale – det emne, som efter alles mening var ensbetydende med afgørelsen af Sveriges fremtid. Mest diskuterede man en tildragelse under jagten, hvor Thotten havde været tæt ved at skyde på en af de *forbudte* galte, men havde ladet være, fordi galten – hvilket var noget meget usædvanligt – lige pludselig var stoppet op og havde kigget på ham, som om den havde forsøgt at appellere til hans gode opdragelse, så han holdt sig til jagtreglerne. Der var flere teorier om, hvorfor galten havde opført sig på den måde.

Derefter – da klokken nærmede sig halv elleve – og da nationens fremtid definitivt måtte være afgjort, gik samtlige middagsgæster uden at forhaste sig op på overetagen – til børneafdelingen – hvor man kunne beskæftige sig med computerspil og fjernsyn og den slags. Man tændte for TV 1 – Sveriges Radio

– så man kunne se, om der skulle være kommet en mere fyldestgørende prognose.

Der var ikke plads til dem alle sammen. Tv-rummet var jo kun beregnet til familien, så man var nødt til at bære en masse ekstra stole ind. Man skulle sørge for, at de ældste af de kvindelige slægtninge sad godt og så videre. Da alle endelig var blevet bænket, og værten selv – som lige havde været et smut i køkkenet for at sørge for et eller andet – var vendt tilbage, tændte man for fjernsynet.

Den første, der dukkede op på skærmen, var den socialdemokratiske statsminister, som så både lettet og temmelig lykkelig ud. Efter et par sekunder fremgik det, at han blev interviewet i anledning af sejren. Den socialdemokratiske statsminister sagde et eller andet om, at det havde været en skæbnestund for Sverige, og at han nu følte en dyb lettelse, samtidig med at det var ham magtpåliggende at sige til tabersiden, at udgangen på folkeafstemningen var det bedste, der kunne ske for Sverige.

Den socialdemokratiske statsminister blev nu mødt af et spontant og næsten sydlandsk begejstringsbrøl fra rummet – en modtagelse, som de tilstedeværende hverken før eller siden ville drømme om at tildele denne ... denne socialist.

Derefter fulgte en tilsyneladende helt rutinemæssigt præsenteret landsprognose, som så ud til at bekræfte det, man allerede havde erfaret. Sejren til ja-siden var helt sikker. Intet kunne længere rokke ved det. Spørgsmålet var bare, hvor stor sejren ville blive. Fasteren, som havde været tæt på at dåne over sin brorsøns tåbeligheder, lyste nu op som et barn juleaften, og man begyndte at trykke hænder som for at gratulere. Værten, der havde anet, hvad der var undervejs, vendte tilbage med en bakke med fire champagneflasker, og efter ham fulgte to af de til lejligheden ansatte servitricer med glas, som de hurtigt delte ud, mens værten skænkede op – sjusket og hastigt, som det altid sker, når bedre folk serverer champagne, fordi et eller andet skal fejres.

Alle hævede glassene og skålede – uklart for hvad – for fædrelandet måske – for den meget vellykkede jagt – eller måske fordi man nu ville få større braklægningsydelse. Alt i alt måske for en meget vellykket dag. En dag, der efter hvad Thotten sagde,

burde indskrives i historien.

Hvilket den da også blev.

I næste øjeblik trådte nemlig to mænd i mørkt tøj og iført hætter ind ad døren. De havde begge haglgeværer i hånden – pumpguns, som de kaldes på amerikansk – og samtlige tilstedeværende herrer bemærkede – næsten samtidig – at det var en geværtype, som ingen gentleman ville drømme om at anvende.

Den ene af de to mænd affyrede et skud op i loftet, så den tre hundrede år gamle gips splintredes og spredte sig som sne over forsamlingen. Derefter brølede han – på engelsk – at de skulle forholde sig roligt.

Han blev adlydt. Det var nu helt stille i lokalet. Enhver forestilling om, at der måske var tale om en grovkornet spøg, var blevet manet i jorden med skuddet. Det her var et mareridt, men det var alligevel virkelighed. Det kunne føles. Og det kunne ses. I form af det hvide pudder, der lå som sne på herrernes skuldre og som glitter i damernes hår.

De to mænd så sig omhyggeligt omkring. Derefter skød ham, som stod nærmest ved døren, dobbeltgevinden i brystet og tog ladegreb på sit gevær med en hurtig bevægelse med venstre hånd. Han skød hende endnu en gang, mens hun var ved at glide ned fra sin stol. Hun sparkede krampagtigt med benene en tid, men blev så helt stille.

Haglgevæerne blev nu rettet mod resten af selskabet, og den ene af mændene, der havde taget et par skridt ind i rummet, løftede advarende sin hånd for at give tegn til alle om, at de stadigvæk skulle forholde sig i ro. Derefter gav han tegn til sin kammerat, som greb med begge hænder om sit våben og rettede det mod midten af bordet, hvor champagneglassene stod, mens han selv trak et stykke papir op af lommen, kiggede ganske kort på det for derefter at skyde Estelle Hamilton tre gange. Han tog ladegreb så hurtigt, så det virkede, som om de tre skud faldt lige i forlængelse af hinanden. Endnu en gang løftede han advarende hånden som et tegn på, at folk skulle tage det roligt, hvorefter han nikkede til sin kammerat, der forsvandt ud af døren. I næste sekund fulgte han selv efter og smækkede døren så hårdt, at

endnu nogle stukflager kom dryssende ned fra loftet.

Da døren lukkede sig, varede stilheden ikke mere end to sekunder. Derefter kastede mændene sig over de to blodige kvinder på gulvet, begyndte at råbe ordrer til hinanden og forsøgte samtidig at handle lige så køligt og overlagt, som de havde gjort det hele dagen under jagten – denne overordentlig vellykkede slotsjagt i Skåne.

*